

ГІДРОТЕХНІЧНА ТА ІНЖЕНЕРНА АРХІТЕКТОНІКА І УРБООКОЛОГІЯ МАЙБУТНЬОГО м. ОДЕСА

Лісенко В.А., Коцюрубенко О.М.

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Вступ. Одеса входить до числа найцінніших історичних міст України. На території міста розташовано 1382 пам'ятки історії, архітектури та містобудування, науки й техніки національного і місцевого значення. Найдавнішою частиною Одеси, розпланування і забудова якої мають найвищу цінність та ансамблеві якості, є історичний центр міста [1, 2], який безпосередньо межує з територією порту. Щільність міської забудови і важливе значення Одеської портової агломерації вимагають розв'язання проблем розвитку і розбудови портової інфраструктури [3].

Активна роль у розвитку, збереженні та розбудові міста належить міським програмам та концепціям. Такий документ, а саме концепцію стратегічного розвитку «Одеса-2022» було презентовано в ході засідання міської ради 12 квітня 2012 р. На її основі має бути підготовлена стратегія економічного та соціального розвитку міста Одеса.

Формулювання мети статті. Проаналізувати взаємозв'язок концепції стратегічного розвитку міста «Одеса-2022» й міських програм з науково-дослідною роботою кафедри архітектурних конструкцій, реставрації і реконструкції будівель, споруд та їх комплексів, а також з інвестиційними проектами з метою встановлення основних напрямків розвитку гідротехнічної та інженерної архітектоніки м. Одеса в умовах реконструкції.

Аналіз досліджень і публікацій. Проведено аналіз актуальних регіональних програм, концепцій і інвестиційних проектів [3, ..., 6].

Основний матеріал дослідження. Як зазначається у вступному слові до концепції [4], довгострокова стратегія розвитку Одеси передбачає досягнення п'яти базових цілей. Для їх реалізації пропонується робота за десятьма напрямками. Для кожного напрямку в концепції вказуються мета, завдання, плани та першочергові кроки (проекти та програми). В той же час місто Одеса позиціонується як активний учасник міжнародних проектів та процесів, а саме: включення історичного центру Одеси до основного фонду Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО;

отримання статусу «Культурна столиця Європи-2018»; проведення в Одесі Всесвітньої виставки International Expo 2022.

Сфокусуємо увагу на тих позиціях концепції, які стосуються збереження історичного центру міста й проблем розвитку прилеглих до нього територій, а саме Одеського порту. В першу чергу, це затвердження Генерального плану Одеси, розроблення та затвердження плану зонування території міста й детальних планів території (на разі, після чергових громадських слухань та обговорень, документ відправлено на коригування для врахування зауважень та пропозицій). До чинників, що ускладнюють розвиток міста віднесено, зокрема, незадовільний стан історичного центру міста, основна частина забудови якого потребує реставрації, а також ускладнення екологічної ситуації через незавершені роботи з укріплення берегів.

В Концепції «Одеса-2022» збереження історичного центру міста знайшло своє детальне відображення в **п'ятому напрямку** («Перлина біля моря»). До першочергових кроків з реалізації належить підготовка каталогу фасадів будівель, що складають ядро історичного центру міста. Такий перелік міститься в рішенні виконкому одеської міської ради №288 від 10.06.2010р. (52 об'єкти), який згодом було розширено (рішення №48 від 16.02.2011, №751 від 22.12.2011р. До пріоритетних напрямків реконструкції забудови належить надбудова мансард. На інвестиційному сайті міста Одеса розміщено концепцію програми «Мансарди Одеси» (розробник – Європейське агентство регіонального розвитку) [6]. Зміст програми полягає у реконструкції нежитлових горіщних приміщень, надбудові 1-2 поверхів з влаштуванням мансард, а також використання сучасних конструктивних рішень, полегшених будівельних конструкцій та нових покрівельних матеріалів. Строки реалізації програми – 2011...2020 рр. На час ознайомлення із запропонованою концепцією готовність програми становила 5 %.

Проблему забезпечення розвитку Одеського порту автори одного з інвестиційних проектів А. Скачек і В. Зизак вбачають в захищеній акваторії Хаджибейського лиману і на територіях, що його оточують, з прокладенням судноплавного каналу «Хаджибейський лиман-Чорне море» [3]. Серед переваг проекту автори називають низькі витрати на будівництво гідротехнічних споруд, роботи з днопоглиблення і підтримання глибин майбутніх портових акваторій через стабільно глибокий рівень дна лиману та сприятливі морфометричні показники.

Висновки

У відповідності до науково-дослідної роботи кафедри архітектурних конструкцій, реставрації і реконструкції, будівель, споруд та їх комплексів на тему «Інженерна архітектоніка і надійність будівель та їх комплексів» на 2010...2015 роки (державний реєстраційний номер 0110U000039; шифр 27-НДР/ВІ) в процесі напрацювання матеріалу по тематичі «Інженерна архітектоніка і надійність надземної частини будівель історичного середовища міста Одеси за умов реконструкції» авторами розглянуто взаємозв'язок концепції стратегічного розвитку міста «Одеса-2022», міських програм і інвестиційних проектів з тематикою науково-дослідної роботи кафедри і визначено, що подальших напрацювань потребують конструктивні рішення будівель та споруд гідротехнічного та цивільного будівництва в умовах реконструкції.

SUMMARY

The strategic development concept "Odessa-2022", the Odessa general plan project, city programs are considered in interconnection of scientific and research work of the department "Architectural structures, restoration and reconstruction of buildings, constructions and their complexes" of OSABA.

1. Лісенко В. А. Архітектурно-конструктивна характеристика матеріалів й тектоніки житлових будівель м. Одеси 1820...1920 років забудови / Лісенко В. А., Постернак С. О., Коцюрубенко О.М. // Проблемы теории и истории архитектуры: сб. научн. трудов. – Одесса: Астропринт, 2011.–Выпуск 11.–С.172 – 178.

2. Суханов В.Г. Архітектурні конструкції, реставрація і реконструкція. Діагностика, оцінка та методи обстежень: навч. пос. / Суханов В.Г., Коробко О.О., Лісенко В.А.; під ред. Дорофєєва В.С., Лісенка В.А.–Одеса: Optimum, 2005.–194с.

3. Развитие Одесского порта в Хаджибейском лимане / А. Скачек, В. Зизак / Порты Украины [Электронный ресурс]. – 2012. – № 02 (114) (дата обращения 30.08.2012). – Режим доступа к статье: <http://portsukraine.com/node/2541>

4. Концепція стратегічного розвитку «Одеса-2022» [Електронний ресурс]: розміщено 23.04.2012 / Офіційний сайт міста Одеса. – Режим доступу до концепції (дата звернення 26.04.2012): <http://www.odessa.ua/ua/acts/committee/38474>

5. Проект генерального плану м. Одеса: основні положення [Електронний ресурс] / Офіційний сайт міста Одеса. – Режим доступу до проекту (дата звернення 12.03.2012): http://www.citymap.odessa.ua/maps/gen_plan/.

6. Концепція програми «Мансарди Одеси» [Електронний ресурс]: розміщено 19.07.2012 / Інвестиційний сайт м. Одеса «Invest in Odessa». – Режим доступу до концепції (дата звернення 13.05.2012): http://investinodessa.org/index.php?option=com_content&view=article&id=104&Itemid=24&lang=ru